

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Економічний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра обліку, аналізу і аудиту
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«СТРАТЕГІЧНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»
(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма **«Облік і оподаткування»**
(назва програми)

Спеціальність **071 «Облік і оподаткування»**
(вказати: код, назва)

Галузь знань **07 «Управління і адміністрування»**
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробники: **Никифорак Ірина Іванівна, к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту**
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-obliku-analizu-i-audytu/kolektyv-kafedry/nykyforak-iryna-ivanivna>

Контактний телефон +38(0372)522691

E-mail: i.nykyforak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3073>

Консультації он-лайн консультація – згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Стратегічний управлінський облік» належить до циклу вибіркового освітніх компонентів циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Навчальна дисципліна спрямована на поглиблення у здобувачів знань та навиків, які пов'язані із формуванням специфічної інформаційної системи, що включає сукупність методик обліку, планування, аналізу та контролю, спрямованої на досягнення стратегії підприємства, адаптованої до сучасних умов зовнішнього середовища.

2. Мета навчальної дисципліни: поглибити базові теоретичні знання та практичні навички організації та методики управлінського обліку в процесі прийняття стратегічних управлінських рішень суб'єктами господарювання, які діють в конкурентному середовищі. Навчальна дисципліна охоплює створення якісно нових підходів, що ґрунтуються на ідеях гармонізації різних видів обліку. Це надасть змогу отримати конгломеровану інформацію з метою забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень.

3. Пререквізити. Навчальна дисципліна «Стратегічний управлінський облік» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти в третьому семестрі другого року навчання на підставі вивчення «Стратегічний менеджмент», «Стратегічний аналіз», «Бухгалтерський облік в управлінні».

4. Результати навчання:

Відповідно до освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» та галузі знань 07 «Управління і адміністрування» вивчення дисципліни «Стратегічний управлінський облік» сприяє формуванню таких компетентностей та програмних результатів навчання:

а) Загальні компетентності:

ЗК 1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/ видів економічної діяльності).

Фахові компетенції:

ФК 1. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

ФК 7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

ФК 9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ФК 10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Очікувані програмні результати після вивчення здобувачами навчальної дисципліни «Стратегічний управлінський облік» відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування»:

ПРН 1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний рівень і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПРН 2. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПРН 5. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати

застосовування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання.

ПРН 6. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

ПРН 7. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.

ПРН 10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПРН 12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.

ПРН 14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.

ПРН 15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПРН 17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
1	2	л	п	лаб.	інд	с.р.	8	л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи стратегічного управлінського обліку»											
Тема 1. Наукові основи стратегічного управлінського обліку.	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Тема 2. Основні концепції стратегічного управлінського обліку.	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Тема 3. Розробка системи збалансованих показників в стратегічному управлінському обліку.	16	4	2	-	-	12	16	1	1	-	-	14
Разом за ЗМ1	48	12	6	-	-	30	46	3	1	-	-	42
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. «Організація та методика стратегічного управлінського обліку»											
Тема 4. Стратегічний управлінський облік витратами за видами діяльності.	16	4	2	-	-	10	16	1	1	-	-	14
Тема 5. Стратегічний управлінський облік витрат для	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14

безперервного вдосконалення діяльності.												
Тема 6. Роль стратегічного управлінського обліку в управлінні якістю діяльності.	16	4	2	-	-	10	15	1	-	-	-	14
Тема 7. Стратегічний управлінський облік діяльності на підставі фінансових показників.	12	2	1	-	-	9	14	-	-	-	-	14
Тема 8. Формування звітності стратегічного управлінського обліку.	12	2	1	-	-	9	14	-	-	-	-	14
Разом за ЗМ 2	72	16	8	-	-	48	74	3	1	-	-	70
Усього годин	120	28	14	-	-	78	120	6	2	-	-	112

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з дисципліни «Стратегічний управлінський облік» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію індивідуальних завдань до відповідних тем дисципліни.

п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема. Наукові основи стратегічного управлінського обліку. Завдання: опрацювати питання щодо сутності, мети, функцій, завдань, принципів стратегічного управлінського обліку, а також етапів його розвитку як науки.	12	14
2	Тема. Основні концепції стратегічного управлінського обліку. Завдання: опрацювати основні концепції стратегічного управлінського обліку, провести порівняльну характеристику та особливості застосування.	12	14
3	Тема. Розробка системи збалансованих показників в стратегічному управлінському обліку. Завдання: опрацювати питання щодо сутності, порядку побудови та застосування системи збалансованих показників.	12	14
4	Тема. Стратегічний управлінський облік витратами за видами діяльності. Завдання: опрацювати питання щодо сутності системи управління та послідовності калькулювання за видами діяльності.	12	14
5	Тема. Стратегічний управлінський облік витрат для безперервного вдосконалення діяльності. Завдання: опрацювати питання щодо сутності цільового калькулювання та калькулювання витрат повного життєвого циклу з метою безперервного вдосконалення діяльності	12	14
6	Тема. Роль стратегічного управлінського обліку в управлінні якістю діяльності. Завдання: опрацювати питання щодо теорії обмежень, класифікації витрат на управління якістю, сутності системи «якраз вчасно» та порядку їх використання.	12	14
7	Тема. Стратегічний управлінський облік діяльності на підставі фінансових показників.	12	14

	Завдання: опрацювати концепцію стратегічного управління за показником економічної доданої вартості.		
8	Тема. Формування звітності стратегічного управлінського обліку. Завдання: опрацювати питання щодо вимог та порядку формування внутрішньої звітності стратегічного управлінського обліку.	6	14
Всього годин		90	112

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

МН 1 – вербальні методи (лекція, бесіда, диспут, пояснення, розповідь та інші);

МН 2 – семінари, практичні та лабораторні роботи;

МН 3 – наочні методи (презентація, демонстрація, ілюстрація);

МН 4 – пояснювально-ілюстративні методи;

МН 5 – проблемно-пошукові методи;

МН 8 – ситуаційні завдання;

МН 9 – робота з інформаційними ресурсами (нормативними джерелами, навчально-методичною та науковою літературою, інтернет-ресурсами);

МН 10 – самостійна робота;

МН 11 – дистанційне навчання з використанням системи Moodle;

МН 12 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси/платформи, web-конференції, вебінари тощо);

МН 13 – інші методи навчання.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Засоби оцінювання:

ЗО 1 – фронтальне опитування;

ЗО 2 – індивідуальне опитування;

ЗО 3 – стандартизовані тести;

ЗО 4 – розв'язування практичних ситуацій;

ЗО 5 – тематичні контрольні роботи;

ЗО 6 – презентація результатів виконання індивідуальних та командних завдань (наукових, розрахункових, аналітичних та інших);

ЗО 7 – розроблення та захист проєктів (наскрізних, індивідуальних, командних, дослідницько-творчих та інших);

ЗО 11 – реферати, есе та доповіді;

ЗО 12 – виступи та презентації здобувачів на наукових заходах;

ЗО 13 – інші види індивідуальних та групових завдань.

ПК – підсумковий контроль (екзамен).

Результати поточного оцінювання навчальних досягнень відображаються у *Журналі обліку успішності* викладача.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
4	8	8	8	8	8	8	8		

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю (20 балів за 1 змістовий модуль та 40 балів за 2 змістовий модуль) і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (здачі екзамену).

З навчальної дисципліни «**Стратегічний управлінський облік**» проводиться семестровий **залік**. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичні питання, тестові завдання, визначення термінів з глосарію та виробничу ситуацію.

У 40 балів, що можливо отримати за екзаменаційну роботу, входить: 2 теоретичних питання по 10 балів (сумарно 20 балів), 5 тестів по 1 балу (сумарно 5 балів), визначення 3 термінів - по 1 балу (сумарно 3 бали), виробнича ситуація (12 балів).

10 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання виробничої ситуації.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання задачі відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка на національній шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення
відмінно	A (90-100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно з можливістю повторного складання
	F (1-34)	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання виробничої ситуації, правильна відповідь на тестові питання та сформульовані правильні визначення термінів з глосарію. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію, а також розв'язання виробничої ситуації, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання виробничої ситуації, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

8. Рекомендована література

1. Бандура З. Л., Шевчук В. Р., Семенюк Л. В. Облік і аналіз в системі стратегічного управління підприємством: монографія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2016. 248 с.
2. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2013. 396 с.
3. Галушка З.І., Лусте О.О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика. Навчальний посібник. Чернівці. ЧНУ, 2021. 340 с.
4. Гладій І. О., Дзюба О. М. Управлінська звітність: навчальний посібник. Вінниця: РВВ ВТЕІ КНТЕУ, 2019. 260 с.
5. Гордієнко П. Л., Дідковська Н.В., Яшкіна К.М. Стратегічний аналіз: навч. посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Алерта, 2011. 520 с.
6. Глушенко А.В., Яркова І.В. Стратегічний облік: підручник та практикум для бакалаврату та магістратури. М.: Видавництво Юрайт, 2018. 240 с.
7. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент. Підручник. К.: Каравела, 2019. 464 с.
8. Стратегічне управління : навч. посібник / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз та ін. К. : Центр учбової літератури, 2013. 272 с.
9. Шевчук В.Р. Стратегічний управлінський облік: Навч. посібник. За ред. О.М. Ковалюка. К: Алерта, 2009. 176 с.
10. Ward K. Strategic management accounting. Routledge, 2012. 307 p.
10. Walsh C. Key management ratios. Master the management metrics that drive and control your Business. Prentice Hall. Financial Times. Pearson Education, 2003. 367 p.

9. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Верховна рада України: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
3. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
4. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
5. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua>
6. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - www.nssmc.gov.ua
8. Фонд державного майна України – <http://www.spfu.gov.ua>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інформаційний сервер про Україну – www.uazone.net
4. Консорціум економічних досліджень – www.eurasia.org/eerc/kiev/EERC
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – www.uceps.org

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua